

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 18 maja 2026 r.

Poz. 2307

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.141.2026.AA WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 14 maja 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436, z 2026 r. poz. 252)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXIII/130/2026 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 15 kwietnia 2026 r. w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Gminy Chojna za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i twórczość artystyczną dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Chojna.

Uzasadnienie

W dniu 15 kwietnia 2026 r. Rada Miejska w Chojnie podjęła uchwałę Nr XXIII/130/2026 w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Gminy Chojna za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i twórczość artystyczną dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Chojna.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 20 kwietnia 2026 r.

Materiałnoprawną podstawę podjęcia uchwały Nr XXIII/130/2026 stanowią art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, a także art. 90t ustawy o systemie oświaty¹⁾. Zgodnie z tymi przepisami:

- do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów (art. 18 ust. 2 pkt 14a),

- Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;

2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (art. 90t ust. 1),

- W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze (art. 90t ust. 4).

Niewątpliwie zatem Rada Miejska uprawniona była do podjęcia aktu w przedmiocie określenia zasad przyznawania stypendiów, jednak powyższe nastąpić powinno z uwzględnieniem przepisów ustaw szczególnych, a mianowicie ustawy o systemie oświaty.

Brzmienie cytowanych na wstępie unormowań ustawy o systemie oświaty prowadzi niezbiecie do wniosku, że art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym nie może stanowić samodzielnej podstawy do określenia zasad przyznawania stypendiów dla uczniów za wyniki w nauce. Dopiero przyjęcie przez gminę programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty, uprawnia organ stanowiący tej jednostki

¹⁾ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.).

samorządu terytorialnego do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającym naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach²⁾.

Potwierdzeniem tego, że art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym należy odczytywać łącznie z dyspozycją art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty jest stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażone w wyroku z dnia 12 czerwca 2018 r., sygn. akt I OSK 379/18, w którym czytamy, że art. 90t ustawy o systemie oświaty *nie wprowadził nowej instytucji w tym zakresie, ale nowy, nieznany wcześniej mechanizm przyznawania stypendiów dla uczniów. Do czasu wejścia w życie tego przepisu ustawa o samorządzie gminnym zawierała jedynie art. 18 ust. 2 pkt 14a, który był przepisem kompetencyjnym wyznaczającym organ właściwy do określenia zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów, nie określał on natomiast samego mechanizmu przyznawania tego stypendium (Rady działały w tym zakresie na zasadzie dowolności). Zostało to wprowadzone dopiero znowelizowanym art. 90t ustawy o systemie oświaty, który zmienił reguły finansowania lokalnych oraz regionalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (ust. 2), jak również uprawnił organy stanowiące j.s.t. do uchwalania zasad udzielania stypendiów dla uczniów (ust. 4). Przepis ten, oprócz wprowadzenia nowego mechanizmu przyznawania stypendium, zmienił również charakter prawny uchwał podejmowanych w tym przedmiocie. Znowelizowanym art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty ustawodawca przyznał bowiem radom gmin upoważnienie ustawowe do wydania aktu prawa miejscowego w zakresie przyznawania stypendiów dla uczniów; pozbawiając tym samym radę możliwości przyznawania stypendium wyłącznie na podstawie przepisu kompetencyjnego. Należy przy tym zaznaczyć, że ustawodawca w art. 90t ust. 4 ustawy oświatowej wprowadził przepis upoważniający szczegółowo określający przedmiot uchwały oraz zawierający wytyczne, którymi powinien kierować się organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.*

Z treści tego orzeczenia wynika więc po pierwsze, że art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym nie stanowi samodzielnej podstawy do dowolnego kreowania zasad udzielania stypendiów uczniom, lecz zastosowanie tej normy w procesie tworzenia prawa miejscowego musi uwzględniać mechanizmy i uwarunkowania przewidziane przez ustawodawcę w przepisach szczególnych, tj. w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. A zatem to art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty stanowi w szczególności podstawę prawną do podjęcia uchwały w przedmiocie zasad udzielania przez jednostki samorządu terytorialnego stypendiów dla uczniów. Wobec powyższego, określenie szczegółowych warunków udzielania stypendiów dla uzdolnionych uczniów musi być poprzedzone uchwaleniem lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty. Ustawodawca zobowiązał bowiem jednostki samorządu terytorialnego w pierwszej kolejności do przyjęcia programu, wyznaczającego kierunki działania w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, a następnie, w kolejnej uchwale, stanowiącej akt prawa miejscowego, podjętej z uwzględnieniem uchwalonego programu, określenia szczegółowych warunków, form i zakresu tej pomocy.

Tymczasem, w toku postępowania nadzorczego względem uchwały Nr XXIII/130/2026 ustalono, że nie została ona poprzedzona przyjęciem takiego programu. Jak poinformował Przewodniczący Rady Miejskiej w Chojnie, pismem z dnia 6 maja 2026 r., znak: BRM.0004.39.2026, Rada Miejska w Chojnie nie uchwaliła lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, ani lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, co – w świetle art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty – jest warunkiem koniecznym do ustanowienia zasad udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie Gminy Chojna, określenia form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach.

Skoro zatem, określenie przez Radę Miejską w Chojnie w uchwale Nr XXIII/130/2026 zasad przyznawania stypendiów dla uzdolnionych uczniów powinno być poprzedzone uchwaleniem przez ten organ gminnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, to zaniechanie wykonania tego obowiązku zakwalifikować trzeba jako wadę prawną uzasadniającą stwierdzenie nieważności ww. uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego, za nieprawidłowe uznać należy przepisy, w których uzależniono możliwość przyznania stypendium od uzyskania przez ucznia co najmniej bardzo dobrej, bądź dobrej oceny z zachowania

²⁾ Tak w wyrokach: WSA we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt IV SA/Wr 363/21, WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 lutego 2021, sygn. akt II SA/Go 734/20, WSA w Gdańsku z dnia 21 listopada 2019 r., sygn. akt III SA/Gd 521/19.

(§2 ust. 2, ust. 3 lit. a, §2 ust. 4 lit. a Regulaminu), oraz zobowiązanie do złożenia zaświadczenia potwierdzającego uzyskanie ww. ocen (§3 ust. 5 lit. a Regulaminu).

Warunek uzyskania dobrej, bądź bardzo dobrej oceny z zachowania nie pozostaje bowiem w związku z wynikami w nauce oraz innymi osiągnięciami w dziedzinie nauki. Takie rozwiązanie jest sprzeczne z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Na podstawie tego unormowania rada gminy nie jest uprawniona do wprowadzania dodatkowych kryteriów i warunków, które nie wiążą się z bezpośrednim odzwierciedleniem osiągnięć ucznia w nauce. Tym samym uzależnienie możliwości uzyskania przez uczniów stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce od dodatkowej, całkowicie niezależnej i niezwiązanej z tymi osiągnięciami przesłanki w postaci oceny z zachowania, nie znajduje oparcia w przepisach ustawy o systemie oświaty.

Jak słusznie wskazał WSA w Olsztynie w wyroku z dnia 18 sierpnia 2020 r., sygn. akt II SA/Ol 486/20³⁾, *katalog spraw przekazanych powyższym (art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty) przepisem do uregulowania uchwałą rady gminy jest zamknięty i tylko w ramach tego upoważnienia może być regulowany. Nie jest dopuszczalna wykładnia rozszerzająca co do innych kwestii, wykraczających poza upoważnienie ustawowe. Zatem uzależnienie możliwości uzyskania stypendium za szczególne osiągnięcia w nauce od dodatkowej, całkowicie niezależnej i niezwiązanej z tymi osiągnięciami przesłanki w postaci wzorowej oceny z zachowania, nie znajduje oparcia w przepisach ustawy o systemie oświaty. Jedynym kryterium przyznania tej formy wsparcia powinno być uzyskiwanie przez uzdolnionego ucznia konkretnych osiągnięć i wyników w nauce. Żadne inne kryteria, poza tymi osiągnięciami, nie mogą stanowić podstawy przyznania tego rodzaju stypendium, a tym samym, nie mogą stanowić podstawy realizacji przez gminę zadania wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.* Podobnie uznał WSA w Gliwicach oceniając legalność analogicznych postanowień, zwracając w wyroku z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt III SA/Gl 1099/23 uwagę, że *nie można uzależniać przyznania pomocy dzieciom i młodzieży w formie stypendiów za wyniki w nauce i za szczególne osiągnięcia w konkursach, turniejach, i olimpiadach oraz zawodach sportowych od oceny z zachowania. Norma art.90t ust.1 u.s.o. nie wskazuje na inne kryteria, czy też cechy które pozwalalyby na rozróżnienie uczniów. Jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Szczegółowe warunki udzielania stypendium powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych, niż określone w ustawie, kryterium "wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.* Tak też przyjął NSA w wyroku z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt III OSK 2186/21, uznając, że wskazanie przez organ stanowiący jednostki samorządowej wymogu uzyskania przez ucznia co najmniej bardzo dobrej oceny z zachowania narusza art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy.

Mając na względzie przedstawioną argumentację, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXIII/130/2026 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 15 kwietnia 2026 r. w sprawie ustalenia Regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Gminy Chojna za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe i twórczość artystyczną dla uczniów szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę Chojna jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

³⁾ Tak też w wyrokach: WSA w Olsztynie z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt II SA/Ol 295/21, WSA w Gliwicach z dnia 2 lipca 2019 r., sygn. akt III SA/Gl 426/19.